

አንኳን ወደ ዊኪ-መዝገበ-ቃላት በደህና መጡ!

ማክሰኞ, 21. ጁላይ 2020

ዊኪ-መዝገበ-ቃላት የባለ ብዙ ቋንቋው **ዊክሽነሪ** (<https://wiktionary.org/>) የአማርኛ ዝርያና የ**ዊክፒዲያ** **ነፃው መዝገበ-ዕውቀት** (<https://am.wikipedia.org>) እህት መርሃ ግብር ነው። ዓላማውም ሁለቱንም በመተባበር አንድ ክፍት ነፃና ሁሉም ሰው ያለ ምንም ገደብ ሊጠቀምበት የሚችል መዝገበ-ቃላትን መድረስ ነው። ይህ የአማርኛ ዊኪ-መዝገበ-ቃላት በማርች 23 2006 ተጀምሮ በአሁኑ ሰዓት **219** ገጾችን ይዟል። አንድ ገጽ የአንድ ቃልን ምንጭ፣ ሂደታዊ ታሪክን፣ የቀድሞና ወቅታዊ አጠቃቀምን፣ ተዛምዶን፣ የአጠቃቀም ምሳሌን፣ ተጨማሪ ተጠቃሽ መረጃዎችን፣... ወዘተርፈ ይይዛል።

ይህ መዝገበ ቃላት አማርኛን እንደ ማዕከላዊ መነሻ ቢያደርግም በዓለም ላይ ያሉ ቋንቋዎችን ሁሉ ቃላት ማካተት ይቻላል። ይህ ከላይ ሲመለከቱት አስቸጋሪና መዝገበ ቃላቱን ስርዓት የሚያሳጣው ሊመስል ይችላል። ይህ የሚመስለን በባሕላዊው ጎትመት ላይ የተመሠረተ የመዝገበ ቃላት አጠቃቀምን ስለምናስብ ነው። የዓለም ቋንቋዎችን ሁሉ በአንድ መጽሐፍ ላይ እናስቀምጥ ብንል የማይቻል ነው። ለመቀምር (Computer) ምስጋና ይገባውና የዕውቀትና የጊዜ ገደብ ካልሆነ በስተቀር ከላይ የተጠቀሰው ዓይነት ገደብ እዚህ ላይ አይኖርም።

የሚያውቁት ቋንቋ ካሉ፣ አሮምኛ፣ ከምባትኛ፣ ኑዌር፣ ወላይትኛ፣ አገውኛ፣ ትግርኛ፣ ጃፓንኛ፣ ህንድኛ፣ ቻይንኛ፣ ፈረንሳይኛ፣ ኖርዌጅኛ፣... ወዘተርፈ ቃሉን ጽፈው ከየት እንደመጣ፣ ትርጉሙን፣ ተጠቃሽ መረጃዎችን... ወዘተርፈ ማስቀመጥ ይችላሉ። የየትኛውንም ቃል የአማርኛ ትርጉም ለማወቅ የፈለገ ተጠቃሚ ሁሉ ወደዚህ መጥቶ ማየት ይችላል ማለት ነው። በተለይ ይህ በኢትዮጵያ ውስጥ ለሚገኙ ቋንቋዎች ቃላት እንደ ማከማቻና አንዱ ከአንዱ ጋር ያለውን ግንኙነት እንደማሳያ ሊያገለግል ስለሚችል የሚያውቁትን ቃላት በሙሉ በማስገባት ትርጉማቸውን ያስቀምጡ።

ወቅታዊ ጉዳዮች (https://am.wiktionary.org/wiki/Current_events)

የመቀምር (Computer) ቃላት ትርጉም
በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

የመቀምር (Computer) መድብለ ቃላት በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ICT glossary at AAU (http://www.aau.edu.et/ictglossary/amharic/a_index.php) ይገኛል። ይህ ከ2500 ቃላት በላይ የያዘው መድብለ ቃላት የመቀምር (Computer) አግባሪዕፎችን (programmes) ለመተርጎም የሚደረገውን ጥረት በከፍተኛ ደረጃ ያሳድገዋል። ጥረቱ በቀላሉ የሚሻሻል ሁለት ችግር አለበት።

- ተጠሪው (server) በጣም ቀስተኛ ስለሆነ ለተጠቃሚው በጣም አስቸጋሪ ይሆናል። ይህ መስተዋት ገጽ (mirror site) በተለያዩ ክፍለዓለማት በማስቀመጥ ማሻሻል ይቻላል።
- ገጹ ላይ የተሰጠው የexel ቅጂ የተጻፈው በተለያዩ ገጽቀለም/መልክዓፈደል (font) ከመሆኑም በላይ አንዱ ከአንዱ ጋር ተኳኋኝ (compateble) አይደለም። በዩኒኮድ ደረጃን የጠበቁ ነፃ ፊደሎች በመጠቀም ሁሉም ሰው በቀላሉ ሊያገኘው በሚችልበት ሁኔታ ቢዘጋጅ ጠቃሚነቱ ከፍተኛ ይሆናል።

የአቡጊዳ ታሪክ

የአማርኛ ቋንቋን የምንጽፍበት ፊደላት ታሪክን ከአቡጊዳ በዊኪፒዲያ (<https://am.wikipedia.org/wiki/%E1%8A%A0%E1%89%A1%E1%8C%8A%E1%8B%B3>) ይማሩ።

የመቀምር (Computer) ቃላት ትርጉም

ይህንን የመቀምር (Computer) መድብለ ቃላት computer terms glossary (https://am.wiktionary.org/wiki/computer_glossary) አንዳኝ ሲጫኑት 1500 የሚጠጉ የመቀምር (Computer) ቃላትን የእንግሊዝኛ-አማርኛ ትርጉም ረቂቅን ያገኛሉ። ይህን መድብለ-ቃላት ወደ መቀምር (Computer) መድብለ ቃላት (<https://am.wiktionary.org/wiki/Category:%E1%8A%A0%E1%88%B5%E1%88%8A>) ክፍል በማዛወር ላይ እንገኛለን። እነዚህ ትርጉሞች ረቂቅ ሐሳቦች እንጂ የመጨረሻ አይደሉም። እርስዎ የተሻለ አማራጭ አለ ብለው ካሉ ይህንን አማራጭ ወይም አማራጮች ከመጀመሪያው ትርጉም ጎን በነጠላ ሰረዝ በመከፋፈል ያስቀምጡት። የመጨረሻ ውሳኔ በሚሰጥበት ጊዜ አማራጮቹ ሁሉ ተዘርዝረው ቢገኙ የተሻለውን አማራጭ ለአንዱና ለመጨረሻ ጊዜ ለመስጠት ያመቻል።

በቅርቡ በማይክሮሶፍት ውጤቶች ላይ የተመረኮዘ ባለ 2828 ቃላት የመቀምር (Computer) መድብለቃላት በEICTDA (http://www.eictda.gov.et/Downloads/Glossary/ICT%20Glossary_Amharic-Tigrigna-Oromifa%20Languages.xls) ተለቅቋል። መድብለ ቃላቱ የተሟላና ጥራት ያለው ነው ለማለት ቢያስቸግርም ለተርጓሚዎች እንደ መነሻ ሊያገለግል ስለሚችል እዚህ ቀርቧል። በዚህ አጋጣሚ የባለሥልጣኑ ተርጓሚዎች፣ ከዚህ ቀደም በባለሙያዎችና ተጠቃሚዎች የተሠሩ ብዙ የትርጉም ሥራዎች ስለ አሉ እነሱን እያዩ ከባለሥልጣኑ የሚወጣውን ሥራ ጥራት እንዲኖረው ለማድረግ ቢጥሩ ጥሩ ነው። ይህ ከትውልድ ትውልድ የሚተላለፍ ሥራ በመሆኑ በማን አለብኝነት ጥራት የሌለው ሥራ መስራት ጥሩ አይሆንም። ለመጠቀም ያመች ዘንድ ከላይ የተጠቀሰው በዚሁ ዊክሽነሪ EICTDA መድብለቃላት ውስጥ ተቀምጧል።

ወቅታዊ ጉዳዮች (https://am.wiktionary.org/wiki/Current_events)

የኢትዮጵያ ጥናት ኢንስቲትዩት (https://am.wiktionary.org/wiki/current_events) መዝገበቃላት አስራር ላይ የተመረኮዙ ጥናቶች ላይ ያተኮረ ጉባዔ.....

ማስተዋዕዳ ይችላሉ!

ይህ መዝገበ-ቃላት የሚፃፈው በፈቃደኛ አስተዋፂዖች ነው። ማስተዋዕ በጣም ቀላልና ማንም ሰው ሊያደርገው የሚችለው ነው። «አርም» የሚለውን በመቀጭቀጭ ሥራዎን መጀመር ነው። አንድ ቀይ አንዳኝ ማለት ገቢ ቃሉ ዊኪ-መዝገበ-ቃላቱ ውስጥ ገና የለም ማለት ነው። አዲስ ገቢ ቃልን በመፈለጊያ ሳጥን ውስጥ ጽፎ «ሂድ» በማለት መፍጠር ይቻላል። በተጠቃሚነት **መመዝገብ** ይቻላል። ርዳታ ካስፈለገዎትም ምክር ቤቱን ይመለልቱ

ስዋሰው
የዘይቤ መመሪያ

ዊክሽነሪ ዊኪፒዲያ አይደለም

ስለዚህ የመዝገበ-ዕውቀት (https://am.wikipedia.org/wiki/%E1%8B%8B%E1%8A%93%E1%8B%8D_%E1%8C%88%E1%8C%BD) መጣጥፎችን እዚህ ላይ አያኑሩ።

የመዝገበ ቃላት ማውጫ...

U (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=U>) ሊ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ሊ>) ሐ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ሐ>) መ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=መ>) ሠ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ሠ>) ረ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ረ>) ሰ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ሰ>) ሸ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ሸ>) ቀ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ቀ>) በ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=በ>) ቨ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ቨ>) ተ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ተ>) ቸ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ቸ>) ኀ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ኀ>) ነ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ነ>) ኘ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ኘ>) ከ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ከ>) ኸ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ኸ>) ዐ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ዐ>) ዐ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ዐ>) ዘ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ዘ>) ዠ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ዠ>) የ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=የ>) ደ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ደ>) ጀ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ጀ>) ገ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ገ>) ጠ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ጠ>) ጨ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ጨ>) ጰ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ጰ>) ጸ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ጸ>) ፀ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ፀ>) ፈ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ፈ>) ፐ (<https://am.wiktionary.org/w/wiki.phtml?title=Special:Prefixindex&from=ፐ>)

a A b B c C d D e E f F g G h H i I j J k K l L m M n N o O p P q Q r R s S t T u U v V w W x X y Y z Z

ል ዩ መደብ

ዊክሽነሪ በሌላ ቋንቋ

ዐረብኛ (**العربية**) – ዳንሽኛ (Dansk) – አንግሊዝኛ (English) – ኤስፔራንቶ (Esperanto) – ፊንላንድኛ (Suomi) – ፈረንሳይኛ (Français) – ግሪክኛ (Ελληνικά) – ዒዶ (Ido) – ኢስላንድኛ (Íslenska) – ጣሊያንኛ (Italiano) – ጃፓንኛ (日本語) – ቻይንኛ (中文) – ኮሪያንኛ (한국어) – ሆላንድኛ (Nederlands) – ኖርዌጅኛ (Nynorsk) – ፖላንድኛ (Polski) – ሩሲያኛ (Русский) – ስፓንኛ (Español) – ስዊድንኛ (Svenska) – ጀርመንኛ (Deutsch) –

ከ «https://am.wiktionary.org/w/index.php?title=ዋና_ገጽ&oldid=17566» የተወሰደ

ይህ ገጽ መጨረሻ የተቀየረው በ3 ማርች 2018 በ00:51 ነበር።

Text is available under the [Creative Commons Attribution-ShareAlike License](#); additional terms may apply. See [Terms of Use](#) for details.